

Der skal ses på alternativer

Fællesrådsmøde

Skoleforeningens fællesråd vedtog torsdag aften en resolution, som opfordrede styrelsen til at finde alternative, yderligere indtægtskilder og besparelser, så skolelukninger af økonomiske grunde kan undgås.

Skoleforeningens fællesråd tog torsdag aften et yderligere skridt hen imod afgørelsen om, hvordan strukturen i institutionslandskabet kommer til at se ud. På et ekstraordinært fællesrådsmøde diskuterede forældrerepræsentanterne de ledetråde, som er baggrund for det udspil om strukturændring, som Skoleforeningens styrelse kom med i oktober. Desuden vedtog de en resolution til styrelsen.

Skoleforeningens formand lagde ud med at indrømme, at forløbet i forhold til strukturændringsudspillet ikke har været optimalt.

- Det beklager vi, og derfor lægger vi op til, at vi her i fællesrådet skal give os den tid, der er nødvendig for at komme frem til det bedste resultat for Dansk Skoleforening som helhed, sagde Udo Jessen.

Og det er netop derfor, at mødet på A. P. Møller Skolen skulle handle om ledetrådene.

- Vi har ikke tidligere kunnet diskutere vore bud på "Ledetråde" med jer – men det håber vi meget, at I vil bruge en god del af aftenens gruppearbejde på. Vi vil gerne i aften starte med at diskutere og samle op på ideer, forslag og meget andet, når vi diskuterer ledetråde, struktur, økonomi og solidaritet, sagde Udo Jessen.

Økonomi

Skoleforeningens formand kom også ind på de spørgsmål til Skoleforeningens håndtering af egen økonomi, som er blevet stillet fra forskellige sider.

- Skoleforeningen kontrolleres løbende af såvel dansk revision, som er statsautoriseret og efter statens regnskabsregler. Revisionen går også på effektivitet og sparsommelighed, ikke bare på om kassen stemmer. Der er også en tysk revision, i sidste ende med reference til Landesrechnungshof. Ingen af disse har hidtil sat spørgsmålstegn ved vores økonomihåndtering. Men for at vise tydeligt, at vi har lyttet og tager til os, vil vi bede vores danske revisionsfirma, der efter vores mening gennem de seneste år har opbygget et stort kendskab til os, om en udtalelse i forhold til nogle af de spørgsmål I rejser, herunder kompetencerne i vores økonomihåndtering. Derudover så vil vi indhente et tilbud, fra et eksternt konsulentfirma, på, hvad en sådan grundig analyse vil koste. Og på baggrund af de informationer vil vi beslutte, hvordan vi går videre med den del, sagde Udo Jessen.

Et flertal af 34 imod 31 fællesrådsmedlemmer vedtog på mødet en resolution, fremsat af en gruppe forældre, som opfordrede styrelsen til at finde alternative, yderligere indtægtskilder og besparelser, så skolelukninger af økonomiske grunde kan undgås. Undersøgelsen bør bl.a. omfatte alle dele af mindretallet, især forældre, lærere samt medlemmer af mindretallet, der ikke har børn i institutionerne. Samtidig gav resolutionen udtryk for, at den nuværende institutionelle struktur ønskes bevaret. I resolutionen kræves der ukonventionelle tænke måder og foranstaltninger samt omprioriteringer.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

De ambitiøse pædagogiske mål skal muligvis reduceres, og hastigheden af udbygningen af vuggestuerne mindskes. Alle parametre bør tages i betragtning for at bevare skolerne og dermed sikre grundlaget for det lokale mindretal, hedder det i resolutionen.

Resolution

- Vi vil have en undersøgelse af økonomien i

Skoleforeningen og diskutere, om ledetrådene er det vi vil. Vi skal kigge på strukturen, men det skal ikke være en hovsaløsning på grund af besparelser. Vi skal have et solidt beslutningsgrundlag for at træffe denne her beslutning, sagde Åse Jørgensen fra Kobbermølle, som er valgt som fællesrådsmedlem på Duborg-Skolen.

Under debatten af resolutionen var der uenighed om, hvordan den skulle læses, at der

i resolutionen står, at den nuværende institutionelle struktur ønskes bevaret.

- De fleste ting, der står i resolutionen, kan vi fint gå med til, for de er allerede skubbet i gang, sagde styrelsesmedlem Søren Harnow Klausen. Han var dog af den opfattelse, at formuleringen »at den nuværende institutionelle struktur ønskes bevaret« var for indskrænkende i forhold til den videre proces. Men både Åse Jørgensen og andre fællesrådsmedlemmer afviste, at denne formulering skulle læses som et forbud mod at tale strukturændringer i processen.

I gruppearbejdet diskuterede fællesrådsmedlemmer både de ledetråde, som er grundlag for strukturændringsudspillet og kom med ideer til, hvordan Skoleforeningens økonomi kan forbedres.

Mere viden

Flere fællesrådsmedlemmer efterlyste viden om, hvordan man er kommet frem til ledetrådene, det vil sige, hvilke pædagogiske og sociale principper og kriterier de bygger på. Der var også stor usikkerhed om det talmateriale, som er blevet udleveret: Der er mange ting, der udløser flere spørgsmål fordi, Skoleforeningen er så stor en virksomhed og har et så kompleks økonomi, var der en der sagde.

Der blev også efterlyst solidaritet fra den tyske og den danske stat.

- Det er jo, fordi Skoleforeningen gang på gang kommer i klemme mellem to forskellige samfund med hver deres overenskomster og regler. Men Skoleforeningen har ikke de beføjelser, som lande har. Derfor burde Danmark og Tyskland regulere deres tilskud sådan, at de kan dække over de overenskomster, som bliver forhandlet i de to lande, sagde et fællesrådsmedlem.

Der var også flere steder et håb om, at en ekstern konsulentundersøgelse ville kunne pege på nye muligheder. Samtidig var der en frygt for, at en sådan undersøgelse hurtigt kan komme til at koste flere hundrede tusind euro.

Udo Jessen og Skoleforeningens direktør Lars Kofoed-Jensen var efter mødet enige om at trække en positiv konklusion.

- Både formanden og jeg er i vores taler imødekommet meget af den opgave, vi har fået igennem resolutionen. At der ikke er så meget forståelse for, at man endnu ikke har fået alle svarene på de mange spørgsmål, og at der fortsat er påstande om, at tingene er helt forkerte, må vi imødegå i det kommende oplysningsarbejde. Jeg læser resolutionen sådan, at fællesrådet mangler oplysninger for at kunne komme med en endelig beslutning, sagde Lars Kofoed Jensen.

Skoleforeningens forvaltning samler nu tilbagemeldingerne fra grupperne og de spørgsmål, der er kommet i et katalog, som skal besvares og sendes ud i løbet af de næste uger.

Fællesråd beslutter principper om sprogpolitik

Fællesrådsmøde

Skoleforeningens fællesråd besluttede på sit møde principperne for Skoleforeningens sprogpolitik.

Den kommer til at have tre elementer: Direkte information til alle forældre med en motiverende og anerkende tilgang, hvor motivationen og lysten skal fremmes, hos de forældre, som ikke kan dansk endnu, til at gøre noget for at lære dansk.

Sprogpolitikken vil også inkludere

en vejledning til de ansatte – herunder til lederen. Vejledningen sammenfatter både forventninger til brugen af dansk i institutionen samt i forhold til samarbejde med forældrene. Den indeholder også et afsnit, som særligt er relevant for lederne i forhold til opfølgningen i forældresamtaler.

Valgte forældre

Der vil også være en vejledning til de politisk valgte forældre. Den indeholder samme forventninger til

sproget ved møder på institutionen, som dem der findes i vejledningen til de ansatte. Derudover handler det om, hvordan man kan medvirke til, at finde de rigtige tilbud om understøttelse til at lære dansk.

Principperne og de tilhørende formuleringer bliver nu sendt til høring, og de konkrete formuleringer godkendes af Styrelsen og kan i øvrigt revideres løbende ud fra indhøstede erfaringer.

Leder

Rædslen er kun 75 år siden

Skoleforeningens formand Udo Jessen og dagtilbudschef Petra von Oettingen mindede i søndags de 16 børnehavebørn og to voksne, der omkom ved et bombeangreb under 2 verdenskrig for 75 år siden. Mindet var en del af byen Flensborgs officielle ceremoni, som hvert år finder sted på kirkegården »Am Friedenshügel«.

Udo Jessen har i anledning af 75 dagen for bombeangrebet skrevet en kronik, som vi bringer her:

Her i november mindes hele Europa, og især Tyskland, en række historiske datoer. Vi mindes afslutningen på første verdenskrig, hvor 30.000 sønderjyder fra det gamle her-tugdømme var tvunget til at drage i krig i tysk uniform, og 6000 af dem aldrig vendte hjem. Det er i disse dage også 100 år siden, at kvinder i Tyskland fik ret til at stemme og til at blive valgt. Et første skridt på vejen til ligestilling af kønnene. Vi mindes også den 9. november 1848, da den såkaldte »martsrevolution« begyndte at krakelere. Vi mindes den 9. november 1918, da Kejsers Wilhelm drog i eksil, og den tyske Weimar republik blev dannet. Og især mindes vi den 9. november 1938, hvor pogromen over for de jødiske medborgere fandt sted, synagogerne brændte og mennesker døde i Nazi-Tyskland. Et Tyskland, som med sit nationalistiske storhedsvanvid for anden gang inden for få år bragte død, kamp, krig, bomber, rædsel, frygt og ufattelige forbrydelser over Europa og hele verden. Det er vigtige mindedage, for erindringen må aldrig forgå. Den skal være tilskyndelse og påmindelse om, hvad mennesket er i stand til af store, men også utænkelige og grusomme ting.

Et stort tab

Sidste søndag var der »Volkstrauertag« i Tyskland. Som dansk mindretal og som Dansk Skoleforening mindes vi på denne dag en ganske særlig og forfærdelig trist hændelse, der fandt sted den 19. maj 1943.

Ingen ved, om det nu var værftet eller marinehavnen med u-bådene, der var målet, da der ved mid-

dagstid den 19. maj blev udløst luftalarm i Flensborg. Men de store flyvemaskiner fløj ikke som vanligt videre til de store byer Kiel og Hamborg. I alt regnede der 134 tons bomber ned fra himlen og sørgede for frygt, rædsel og død i fjordbyen. Bombeangrebet varede kun fem minutter, men kostede 82 mennesker livet og efterlod deres familier med et stort tab og en livslang sorg. En af disse bomber ramte også fiskefabrikken ved Batteriegade og detonerede netop der, hvor to voksne og 16 danske børnehavebørn som vanligt havde søgt beskyttelse.

Krig er noget forfærdeligt og skaber fortvivlelse i de familier, der har mistet nogle af deres kære. At miste sine børn, små uskyldige mennesker, er nok

i anledningen af »Vokstrauertag«, har inkluderet os, har Skoleforeningen været med til at markere erindringen den dag. De sidste mange år har Skoleforeningens formand, sammen med dagtilbudschefen, påtaget sig opgaven at lægge en krans ved gravstedet.

Det er hvert eneste år svært for mig at bevare distancen, når man står på stedet og læser navnene og alderen på gravstenen. Hvert år tænker jeg på, at det er disse ofre i en krig, som man i dag kalder for »kolateral skade«. Sikke dog nogle forfærdelige og kyniske ord, der beskriver uskyldige menneskers liden under alle de rædsler, som krig indebærer og betyder. Og det er fuldstændig ligegyldigt, hvad for en krig vi taler om, hvor denne krig finder sted, og hvorfor den kæmpes. Det var

Nazi-Tyskland ageren efter 1. september 1939, der førte til, at lande i hele verden allierede sig for at bekæmpe et uretsregimet, krigsforbrydelser og forbrydelserne imod menneskeheden med krigens midler. Men det gør rædslen ikke mindre.

Nationalisme i Europa

Mener man, at krig er noget, der foregår langt væk, så har man glemte Jugoslavien-krigen fra 1991 til 2001. Og så burde man måske besøge kirkegården i Flensborg med børnegravene og

Skoleforeningens formand Udo Jessen og Dagtilbudschef Petra von Oettingen mindes de døde børn sammen med Flensborgs overborgmester Simone Lange og bypræsident Hans Fuhrig.

det mest forfærdelige jeg kan forestille mig. »Vores« 18 døde er blevet begravet på kirkegården »Am Friedenshügel«, men ikke sammen med de

andre døde fra bombeangrebet den 19. maj. Mindretallet og forældrene ønskede dengang ikke, at børnene og de to voksne skulle begraves sammen med de andre, og at der skulle stå mennesker og heile ved begravelsen. Derfor blev der lavet et særligt gravsted for de stakkels børn og deres voksne pædagoger fra det danske mindretal.

Erindringen

Mange år er gået sidenhen, men Skoleforeningen har aldrig glemt de små sjæle. I al den tid mind-ehøjtiden ved kirkegården »Am Friedenshügel«,

summe lidt over de fødselsdatoer, dødsdatoer og indskrifterne på gravstenen. Det er kun 75 år siden, det skete her hos os, og det må aldrig ske igen. 75 år er det nu blevet til, og den dag i dag bliver disse børn savnet af deres pårørende. 75 år, ikke mere. Erindringen forsvinder ikke, må ikke forsvinde. Erindringen skal bevares af respekt for de døde, respekt over for de efterladte og respekt over for livet og freden. Et evigt minde om, hvor kostbart livet dog er, og hvor sårbart det dog er. Den ufred, nationalisme, racisme og populisme, som spirer frem som ukrudt i Europa lige nu, skal bekæmpes. Den må ikke få lov til at blive flertalsholdning igen. Den franske præsident Macron sagde noget meget rigtigt under markeringen af fredsftalen for første verdenskrig: »Nationalisme er det modsatte af patriotisme«.

Jeg ønsker os alle sammen en god weekend, det er vigtigt en gang imellem at stopper op et sekund og tænker på dem, vi har mistet i familien og blandt vennerne. Og lad os tænke på bombernes ofre fra børnehav- en Ingridhjemmet i Flensborg, som hviler på Friedenshügel. Æret være deres minde.

Udo Jessen, formand

Udvalg arbejder med datasikkerhed

Datasikkerhed

Skoleforeningen identificerer udfordringer, diskuterer løsninger og hvordan de kan omsættes.

EU har til foråret vedtaget nye bestemmelser for databeskyttelse. Det har ført til en del usikkerhed i virksomheder, hos foreninger, i det offentlige og hos privatpersoner.

At denne usikkerhed også har bredt sig i Skoleforeningen, undrer ikke. Vi har, som det vigtigste, med børn og unge at gøre. Vi har dokumentationskrav, vi har intern og ekstern kommunikation, vi arbejder med personfølsomme data og meget mere.

Skoleforeningen har nedsat et udvalg, som kigger på de forskellige udfordringer, som de nye bestemmelser fører med sig. Udvalget har repræsentanter fra Skolekontoret, Dagtilbudskontoret, IT Kontoret, kommunikationsmedarbejdere, Driftsrådet og Personalekontoret. Hele processen ledsages af en ekstern datasikkerhedsrådgiver.

Samtykkeerklæringer

Det er udvalgets opgave at identificere

FOTO: ARKIV

re udfordringer, diskutere løsninger og, hvordan de kan omsættes.

En stor del af opgaven lige for tiden består i at gennemse de mange forskellige samtykkeerklæringer, som institutionen vil have forældrene til at skrive under på.

Udvalget ser samtykkeerklæringer

gerne igennem, katalogiserer og kategoriserer dem og analyserer dem på relevans. Alene denne proces er meget omfangsrig og kræver en meget tæt afstemning med Skoleforeningens mange forskellige afdelinger og institutioner.

Som det næste skridt formulerer

udvalget en ny samtykkeerklæring. Den vil blive delt op i en obligatorisk erklæring, som skal bruges i hele Skoleforeningen og en fakultativ erklæring, som skal tilgodese de individuelle behov institutioner har. Andre emner, som før har været omfattet af samtykkeerklæringer, vil i

fremtiden måske stå i den kontrakt forældrene laver med Skoleforeningen, eller de vil falde helt bort.

Det kræver omhu

Udvalget har mange andre opgaver. De beskæftiger sig med emner som dokumentering, fotografering, sociale medier eller arbejdsgange i forvaltningen. Skoleforeningen er lige nu i gang med at få tegnet databehandlaftaler med de mange tredjeparter, som skoler og dagtilbud gør brug af for at benytte de mange læringsplatforme i Danmark. Det er ikke altid lige nemt, fordi man i Danmark har en lidt anden tilgang til datasikkerhed, selvom lovgivningen er den samme.

Det er et stort arbejde, Skoleforeningen er i gang med, og Skoleforeningen er i sin konstruktion ret enestående, og det betyder, at vi ikke bare kan overtage ordningen, man har andre steder, for eksempel i den tyske skoleverden. Vi er derfor i gang med at skræddersy vores egne løsninger, og det kræver omhu. Det er derfor et arbejde, som ikke kan gennemføres på kort tid.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

På læringsmessen på Jaruplund Højskole fik de pædagogiske ansatte på vuggestueområdet mulighed for at se på forskellige institutioners projekter.

En eftermiddag fyldt med inspiration

Pædagogik

Dagtilbudskontoret arrangerede en læringsmesse med fokus på vuggestueområdet i Sydslesvig.

Pædagogerne på vuggestueområdet var forleden samlet til en læringsmesse på Jaruplund Højskole.

- Med fokus på de nul til tre-årige har de inspireret hinanden, udvekslet erfaringer og præsenteret pædagogiske aktiviteter, som de er særlig optaget af, fortæller dagtilbudskonsulent Solveig Bendorff.

Ti vuggestuer fra Sydslesvig og Danmark præsenterede forskellige projekter om blandt andet

motorik og sanser, natur, sprog og leg.

Arrangementet handlede om at give hinanden indblik i det pædagogiske arbejde, og i hvordan man kan løse udfordringer, så projekter bliver en succes. Læringsmessen gav også et godt overblik over, hvad der rører sig på et pædagogisk område, som er i rivende udvikling, og hvor der både i Danmark, Tyskland og Sydslesvig etableres nye vuggestuer.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Holdet med inklusionsrepræsentanter: Silke Lorensen, Christiane Christiansen, Jan Lübke, Ute Clausen, Astrid Jensen og Joachim Blazejewicz.

Skoleforeningens ansatte med handicap vælger inklusionsrepræsentant

Inklusion

Ute Clausen har nu fået fem stedfortrædere.

Ute Clausen er Skoleforeningens gamle og nye inklusionsrepræsentant.

For 14 dage siden valgte de 75 ansatte med et anerkendt handicap deres repræsentant og de fem stedfortrædere.

- Der er rigtig meget at lave i en organisation med 1500 ansatte, hvor cirka 5 procent har et anerkendt handicap, siger Ute Clausen, som varetager det daglige arbejde sammen med 1. stedfortræder Astrid Jensen og 2. stedfortræder Christiane Christiansen.

På grund af det høje arbejdspress i en voksende organisation, og fordi der med en 4-årig valgperiode også skal tages hensyn til eventuelle pensioneringer blandt inklusionsrepræsentanterne, har man denne her gang besluttet at sætte antallet af stedfortrædere op til fem.

- de andre tre er så at sige standby, forklarer Astrid Jensen.

Inklusionsrepræsentanten har til opgave at bistå og rådgive handicappede og syge medarbejdere ved problemer på arbejdspladsen, ved sygdom. Det er blandt andet BEM-samtaler og efterfølgende forløb, anerkendelse af handicapstatus samt alment ved arbejdsrelaterede forhold både internt og ved eksterne myndigheder.

- Der er tale om meget personlig rådgivning af de handicappede, siger Ute Clausen.

- Desuden tager vi os af langtids-sygemeldte, for det er også vores opgave at varetage interesser for dem, som er truet af handicap. Hvis folk ønsker det, ledsager vi dem under sygdomsperioden, og mens de vender tilbage på arbejde, for det er også vores arbejdsområde at forhindre handicap, siger Ute Clausen.

Derfor har inklusionsrepræsentanten og hendes stedfortrædere også et tæt samarbejde med Skoleforeningens sundhedsmanagement, så man i fællesskab kan gribe ind, hvor det er nødvendigt.

Når man arbejder kreativt, må der godt laves fejl

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Efteruddannelse

20 lærere fra det danske og det tyske mindretal var forleden på et grænseoverskridende kursus i at bruge »poetry slam« i undervisningen.

Poetry slam er en litterær konkurrence i talte ord, hvor de optrædende fremfører ene værker på en scene og dystet om at vinde. Den har i de senere år været en voksende kunstform, og den er særlig attraktiv at bruge i undervisningssammenhæng, fordi poetry slam er en »leg med ord«. Ifølge underviserne på kurset, Björn Högsdal og Peter Dyreborg, er kunstformen også i øjenhøjde med de unge.

- I poetry slam er der ikke noget, der er rigtigt eller forkert. Der er mange måder, man kan optræde på, når man fremfører en tekst, sagde Peter Dyreborg.

Derfor kan eleverne være med til at bestemme, hvordan deres »performance« skal se ud.

- De kan stå på scenen og læse teksten op, de kan spille skuespil eller gøre noget helt tredje, sagde Peter Dyreborg.

Vejlede eleverne

Når man underviser i poetry slam, er det vigtigt at vejlede eleverne, for det fungerer på en anden måde en normal undervisning.

- Når man arbejder kreativt, skal man være indstillet på at lave fejl. Så I skal sige til eleverne, at i dag er det helt ok at lave fejl, opfordrede Björn Högsdal deltagerne.

Kurset, som er arrangeret af »Bund Deutscher Nordschleswiger« og Sydslesvigsk Forening, havde med Björn Högsdal en tysk og med Peter Dyreborg en dansk underviser, så de tekster, som deltagerne selv producerede på dagen og optrådte med, kunne både være på dansk og på tysk

Kursisterne producerede selv tekster, som de skulle fremføre.

- eller på begge sprog for den sags skyld.

- Når I laver poetry slam med de unge, skal I være opmærksomme på deres kropssprog, de skal læse op tydeligt, smage ordene og lege med tempo. Det er det, der udgør poetry slam. Det er de små virkemidler, der bløder det hele op, sagde Peter Dyreborg, og Björn Högsdal supplerede, hvor vigtigt det er at give de unge tid til at øve sig, så de bliver mere sikre.

- Det handler om, at de opnår en indre ro, sagde han.

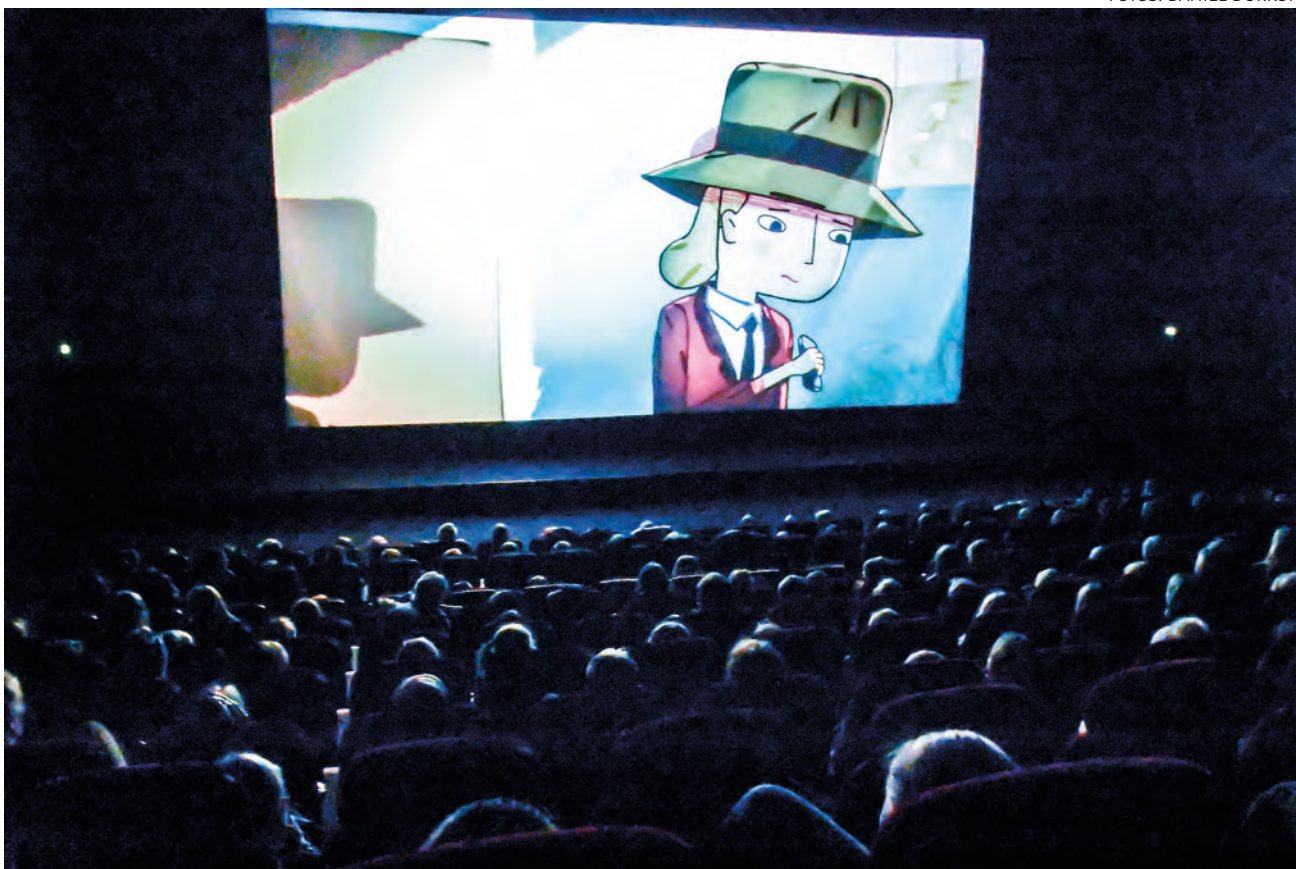
Når alt det er faldet på plads, handler det om at komme op på scenen og få prøvet det af. Og så kom Björn Högsdal lige med et vigtigt tip:

- Sig til jeres elever, at de skal huske at sige »mange tak« helt til sidst, så publikum ved, at eleverne er færdige, og der må klappes.

“ Eleverne skal huske at sige »mange tak« så publikum ved, at de må klappe!

Björn Högsdal,
underviser

FOTOS: DANIEL DÜRKOP

Der var film til børnehavebørn og til elever i forskellige størrelser.

Buster var et tilløbsstykke

Film

Dagtilbuds- og skolebørn så nogle af årets bedste film for børn.

Mere end 2200 sydslesvigiske skolebørn og 500 børnehavebørn har i år

besøgt biograffestivalen »Buster på farten«. BUSTER er skole- og familieprogrammet under filmfestivalen CPH PIX. Her viser vi de bedste film fra hele verden til børn, unge og barnlige sjæle. Efter filmfestivalens afslutning går Buster på tur og viser film for skole- og børnehaveklasser

i biografer over hele Danmark og i Sydslesvig. Hos os blev der vist film i Husum, Rendsborg, Slesvig og Flensborg. Filmene er målrettet enkelte aldersgrupper, og der stilles undervisningsmateriale til rådighed, så man hjemmefra kan forberede sig på filmene.

Blandt andet popcorn sørgede for den rigtige biografstemning.

Det er film på dansk eller med danske undertekster, og de er en god mulighed til at integrere mediet film i den daglige undervisning. Film fylder rigtig meget i elevernes hverdag, og film har indflydelse på den måde, de tænker, drømmer og lever på - således er det vigtigt at forstå og

kunne afkode/tolke film og de filmiske virkemidler, således at man kan forholde sig kritisk til det, man ser i film. Derfor er det et vigtigt medie at arbejde med i skolesammenhæng. Buster på Farten i Sydslesvig er blevet til ved hjælp af støtte fra Sydbank Sønderjyllands Fond.

Operation Dagsværk vender blikket mod nord

Engagement

Eleverne på Duborg-Skolen havde ikke tidligere været klar over de udfordringer, der er for unge i Grønland.

Operation Dagsværk har i år samlet penge til fordel for unge i Grønland. Sammen med Ungdommens Røde Kors og Kalaallit Røde Kors har Operation Dagsværk formet et projekt, som vil styrke trivsel og velvære hos de grønlandske unge.

70% af grønlandske unge består ikke et eller flere fag i folkeskolen og 75% ville ønske, at de havde mere respekt for sig selv. Der findes få initiativer, der støtter de grønlandske unge i at udfolde deres potentiale. Samtidig bliver problemer med ensomhed, uddannelsesfrafald, arbejdsløshed og selvmord ikke håndteret. Gennem en uddannelse, der motiverer og inspirerer unge til at handle på deres egne ideer, vil organisationerne sætte skub i en positiv bevægelse, der på sigt vil ændre fremtiden for grønlandske unge. Projektet er særlig vigtigt, fordi der er et stort potentiale i sociale initiativer drevet af unge. De unge ønsker at skabe stærke, positive fællesskaber for unge i Grønland og dermed give plads til en generation med fremtidsvisioner og handlekraft.

For de unge på Duborg-Skolen var det i starten lidt mærkeligt, at det netop skulle være Grønland, de skulle samle penge ind til.

Grønland ikke et u-land

- Man opfatter jo ikke Grønland som et uland, men som en del af Danmark, siger Bo Sösemann, som er en af organisationerne af Operation Dagsværk i Sydslesvig.

- Vi har haft en temadag på skolen omkring de udfordringer, der er i Grønland, og det har skabt en stor opmærksomhed for de mange problemer, der er i Grønland, siger han.

Konkret går de penge, som de unge samler ind, til at etablere en masteruddannelse for 100 sociale entreprenører og ung-til-ung trænerne i so-

cialt entreprenørskab og forandring i lokalsamfundet for 1000 unge i folkeskolens afgangsklasser. De går til uddannelsesinstitutioner, at til at unge grønlandske aktivister kan udvikle og gennemføre kampanjer, der sætter spot på ungdommens potentiale, på tværs af byer og platforme og til at udklække unge aktører, debattører og fortællere der kan være ungdommens stemme både lokalt og nationalt.

Selve Dagsværkdagen handler om, at unge mennesker går ud og arbejder til fordel for unge andre steder i verden. Eleverne skal igennem deres uddannelse styrkes i kendskabet til grundlæggende friheds- og menneskerettigheder.

- Jeg tror, at det har givet et stort indtryk på os alle sammen, at der er så mange udfordringer i Grønland, og det har været med til at aktivere særlig mange unge i år, siger Bo Sösemann.

For at forberede eleverne udvikles der hvert år undervisningsmaterialer, der kan skabe faglig relevant oplysning til unge, tilpasset læreplaner og pensum. Det gøres således, at tematikkerne er fagligt relevante og anvendelige direkte i undervisningen.

Operation Dagsværk er vokset ud af elevbevægelsen DGS i midten af 80'erne i det sidste århundrede. Her valgte man at støtte internationale udviklingsprojekter ved at gå ud og arbejde for sagen. Årsagen var enkel: Studerende havde, dengang som nu, ikke mange penge mellem hænderne. Så i stedet for at lave en traditionel indsamling eleverne imellem, valgte man at give et »dagsværk«, altså deres arbejdskraft. Man skulle for en enkelt dag udføre et stykke forefaldende arbejde, og indtjeningen skulle så gå til et udviklingsprojekt. Hermed kunne alle være med.

I Flensborg har det de seneste år været tradition, at en stor flok elever med banner og skilte går igennem gågaden og synger sange for at samle penge. I år var 41 unge afsted alene der.

Hvor mange penge dagsværkerne

Eleverne samlede penge på gågaden i Flensborg.

Sidste år samlede Operation Dagsværk 37.000 kroner i Sydslesvig.

dSydslesvig har samlet sammen i år er ikke gjort op endnu.

- sidste år samlede vi 37.000 kroner i Sydslesvig, og jeg tror, at vi top-

per det i år, siger Bo Sösemann.

De nye mødte mindretallet

Ansatte

De sydslesvigske organisationer fik mulighed for at præsentere sig for 70 nyansatte inden for i det danske mindretal.

I sidste uge inviterede Skoleforeningen alle nyansatte i de danske mindretalsorganisationer og friisk foriining til et fællesarrangement omkring mindretalsarbejdet i Sydslesvig.

Speeddating

Den såkaldte »Speeddating« er for Skoleforeningens nyansatte en del af deres dialogmøder – en kursusrække, hvor de klædes på til de særlige udfordringer, der er, når man er

ansat i en mindretals-skoleforening. Til »Speeddating« inviteres så de nyansatte fra alle andre organisationer med, for at de i fællesskab kan få et indtryk af, hvilke muligheder der er for frivilligt engagement i Sydslesvig og inden for det frisiske mindretal.

Det er altafgørende for mindretallene, at deres medlemmer engagerer sig i det frivillige arbejde. Ansatte inden for organisationerne har her et særligt ansvar. De er multiplikatorer og rollemodeller. Samtidig er det for Skoleforeningen vigtigt, at de ansatte, om de nu er lærere, pædagoger eller teknisk-administrativt personale er dybt forankret i det danske mindretal og lever mindretallet i deres hverdag.

- Derfor er det så vigtigt, at de nye møder mindretallet, siger konsulent på dagtilbudsområdet, Solveig

Bendorff, som sammen med Skoleforeningens formand, Udo Jessen »speeddated« de nyansatte.

Samrådets foreninger

Ved siden af Skoleforeningen var det de hovedorganisationer, som også sidder i Det sydslesvigske Samråd: Sydslesvigsk Forening, SSW, Dansk Kirke i Sydslesvig, SdU, Dansk Centralbibliotek, Sundhedstjenesten, Friisk Foriing samt Flensborg Avis præsenterede sig og deres mangfoldige arbejde og stod parat til at besvare spørgsmål.

Skoleforeningens formand Udo Jessen og konsulent på dagtilbudsområdet, Solveig Bendorff.

Flensborg Avis digital + tablet + cover* iPad 2018 eller Samsung Galaxy Tab A 10.5

Læs Flensborg Avis når og hvor du har lyst. Få avisen som e-avis i 24 måneder og vælg mellem en iPad inkl. cover og en Samsung Galaxy Tab A 10.5 inkl. cover.

Pris pr. måned 23,- euro
Engangsbetaling 100,- euro

*Så længe lager haves

Bestillingskupon

Hermed bestiller jeg Flensborg Avis digital i mindst 24 måneder til en abonnementspris af 69,- euro pr. kvartal. I Danmark 585,- kroner pr. kvartal. Når beløbet for første kvartal (69,- euro hhv. 585,- kroner) er indgået hos Flensborg Avis og fortrydelsesretten på 14 dage er udløbet, bliver tabletten sendt til mig.

Når jeg modtager tabletten, vil jeg blive opkrævet en engangsbetaling på 100,- euro pr. postopkrævning. Er jeg bosiddende i Danmark, får jeg tilsendt en regning på 750,- kroner, som skal betales, inden tabletten sendes. Efter bindingsperioden på 24 måneder fortsætter abonnementet automatisk til den ordinære abonnementspris på Flensborg Avis digital på pt. 45 euro hhv. 360,- kroner pr. kvartal.

Jeg bekræfter, at jeg det seneste halve år ikke har holdt Flensborg Avis.

Jeg vælger en:

- iPad 9.7" WiFi 32 GB inkl. cover
- Samsung Galaxy Tab A 10.5 WiFi 32 GB inkl. cover

Navn / Fornavn _____
 Gade _____
 Postnr. _____ By _____
 Telefon _____
 E-mail _____
 Dato _____ Underskrift _____

Jeg er indforstået med, at Flensborg Avis kontakter mig for at orientere mig om services, relevante oplysninger og tilbud. Denne samtykkeerklæring kan til enhver tid tilbagekaldes. Alle informationer under fla.de/yArYj.

- Kontakt mig pr. mail
- Kontakt mig pr. brev
- Kontakt mig telefonisk
- Kontakt mig pr. newsletter

Underskrift _____

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Spil Dansk i Sydslesvig

Musik og sang

Skoleelever og børnehavebørn sang blandt andet i Egernførde og Flensborg.

Sydslesvig er som Spil Dansk kommune hvert år med på det musikalske landkort, når hundredvis af mindretalsfolk synger dansk. Ved siden af fællessang med danske skoler og daginstitutioner, som hvert år finder sted på søndertorv i Flensborg, har der i år været Spil Dansk arrangementer blandt andet i Tønning, Tarp, Husum, Harreslev og Slesvig. Der har været koncerter med dansk musik i mange forskellige genrer, fra Jazz til klassisk musik.

I Egernførde blev der samlet et stort kor med elever fra Jes Kruse Skolen og de danske skoler i Risby, Askfelt, Jernved og Vester mølle. De mere end 50 sangere fik et publikum på flere hundrede mennesker til at synge med på byens rådhusplads og skabe en fantastisk stemning. Spil Dansk er et arrangement, som afholdes over hele Danmark og i Sydslesvig. Formålet er at udbrede, udvikle og fastholde offentlig fokus på musikkens værdi og vigtigheden af en dynamisk musikultur.

Ture Pejtersen og Eberhard von Oettingen sang og spillede sammen med eleverne på Søndertorv i Flensborg.

Mindme.stil.dk skal hjælpe unge til bedre kontrol med deres data

Kampagne

De fleste danske børn og unge oplever, at de har styr på deres færden på nettet. Men selvsikkerheden hænger ikke nødvendigvis sammen med viden eller bekymring om datasikkerhed, viser en undersøgelse. Derfor skal en ny kampagne styrke de unges viden om data, så deres oplysninger ikke bliver misbrugt. Kampagne er oplagt til også at blive brugt til de danske skoleelever i Sydslesvig.

FOTO: ARKIV

76 procent af de unge mellem 12 og 25 år vurderer, at de har kontrol over oplysninger, de deler på nettet. Det fremgår af en undersøgelse foretaget af Epinion for det danske Undervisningsministerium. Den digitale selvsikkerhed er dog ikke helt velgrundet. For eksempel svarer mere end fire ud af ti unge i undersøgelsen, at de enten ikke kender indholdet i eller slet ikke har hørt om regler og lovgivning, der kan beskytte dem på internettet og sociale medier. Samtidig svarer halvdelen, at de enten ikke ved eller ikke bekymrer sig om, at de efterlader digitale spor på nettet, som eksempelvis virksomheder kan bruge.

Mind me

Derfor lancerer Undervisningsministeriet i dag kampagnen Mind Me – Mit liv, mine data. Den skal styrke de unges viden og bevidsthed om mulige faldgruber ved adfærd på internettet og sociale medier.

»Digitaliseringen åbner en masse nye døre for de unge, men med mulighederne følger også vigtige dilemmaer om it-sikkerhed, datasikkerhed og -rettigheder. Når de unge træffer digitale valg, skal de kende de mulige konsekvenser ved deres valg – Epinions undersøgelse tyder på, at det desværre ikke altid er tilfældet. Det skal vi have gjort noget ved,« siger den danske undervisningsminister Merete Riisager.

Mind Me-kampagnen er særligt målrettet de 13-19-årige. Den bæres i høj grad af de unge selv, da den blandt andet vil bygge på unges historier og erfaringer med it-sikkerhed gennem en YouTube-konkurrence. Kampagnen vil også involvere film, et nyt mindme.sti.dk

Undersøgelse om børn og datasikkerhed.

Om Epinions undersøgelse

- Der er i alt gennemført survey-interviews med 4.488 børn og unge i alderen 12 til 25 år. Også svar fra forældre og lærere indgår i undersøgelsen.
- Undersøgelsen ser blandt andet på børn og unges brug af sociale medier, herunder sikker og kritisk brug på nettet samt it-sikkerhed, dataetik og -praksis i skolen.
- Spørgeskemaundersøgelsen blandt børn og unge viser, at det store flertal generelt oplever en høj selvtilid til forhold til at navigere på nettet og sociale medier.
- Jo yngre respondenterne er, jo mere kender de ifølge eget udsagn til regler og lovgivning for adfærd på internettet. 73 procent af 12-14-årige mener, at de kender de fleste af reglerne. Tilsvarende er det 53 procent for de 20-25-årige. Det kan skyldes, at de yngste overvurderer deres egen viden og ikke har et realistisk billede af lovgivningen.

og forskellige tiltag på Instagram og YouTube. Formålet er at få de unge til at reflektere over, hvor deres data ender.

Kampagnen løber frem til skolerens juleferie.

Data og digitalisering i skolen

Undersøgelsen viser, at der er forholdsvis god tillid til, at skolen som institution kan varetage elevernes data ansvarligt. Kun ca. 10 pct. af forældrene og en mindre del af eleverne svarer, at de decideret ikke har tillid til, at skolen kan håndtere elevernes data sikkert og etisk. Det ser endvidere ud til, at tilliden er højere, hvis skolen kan give forældrene og eleverne bedre overblik over, hvilke elevdata skolen besidder. Til dette kan også tilføjes, at de unge i fokusgruppeinterviews generelt ikke ser ud til at vide, hvilke rettigheder de har ift. at levere/ikke levere data, og hvem der må se data.

Desuden viser undersøgelsen om børn og unges holdning til skolens brug af elevdata i form af test og prøver, at ca. en fjerdedel af eleverne oplever mangelfuld information om, hvad resultaterne bruges til, af hvem og hvad de betyder for den faglige vurdering af deres evner. Herudover oplever godt en tredjedel af eleverne, at de kun i mindre grad eller slet ikke har fået brugbar feedback af deres lærer eller underviser efter sidste test eller prøve.

Endeligt viser undersøgelsen, at halvdelen af de unge på ungdomsuddannelserne hele tiden eller ofte bruger deres smartphones i undervisningstimerne til noget, der ikke er skolerelateret. For grundskolens vedkommende er dette tilsvarende en femtedel, idet der er flere regler

for brug af smartphones på grundskolerne. På tværs af alle unge i undersøgelsen svarer ca. en tredjedel, at de i høj eller nogen grad oplever, at deres klassekammeraters brug forstyrrer undervisningen.

Dannelsesopgaven

Hvad angår opdragelses- og dannelsesopgaven med digitale medier, så mener de fleste af de adspurgte forældre, at de som udgangspunkt bærer det største ansvar – eller som minimum ligeligt deler ansvaret med skolen – for at eleverne kan udvise takt og tone, agere kritisk som forbruger på nettet mm. I den forbindelse har størstedelen af forældrene (9 ud af 10) selv talt med deres børn om respektfuld færden og takt og tone på de sociale medier. Næsten lige så mange har vendt billeddeling og konsekvenser herved med deres børn. Forældrene har altså stort fokus på børnenes sociale evner udi det digitale, og hvordan de skal gearde sig sikkert på nettet. Når det kommer til at diskutere mere tekniske aspekter af it-sikkerhed med børnene, er der dog en større variation i, om forældrene har taget en samtale. Således angiver 17-41 pct. af forældrene, at de fx ikke har talt med deres barn om, at deres oplysninger på nettet kan blive brugt af arbejdsgivere, når de bliver ældre, at søgemaskiner påvirkes af historik, og at virksomheder kan målrette deres markedsføring på baggrund af digitale fodspor.

Det er sejt at kunne tysk

FOTO: GEORG BUHL

Sprogfestival

Stedet er Christianslyst i Sydslesvig. Faget er Sprog. Formålet er at bygge bro mellem danske og sydslesvigske familier. Metoden er indlæring gennem leg og sprogaktiviteter for alle generationer.

Notmark / Sønderbrarup.

- Jeg kan tælle til ti på tysk, siger Alfred på otte år under morgenmadsen på tredjedagen på sprogfestivalen på Christianslyst.

Det kunne han ikke for to dage siden.

Klokken er 8:00. Han er lige kommet ind fra flaghejsning og morgensang sammen med de 70 andre kursister og lærere. Han har stadig sin hat på.

Holdet er sammensat af familier og instruktører fra Danmark og Sydslesvig.

De sang »Solen er min bedste ven«. Men de sang den ikke kun på dansk, de sang den også på tysk.

Daniela Caspersen fra SSF i Husum havde aftenen før oversat den til tysk. Det er nemlig en af ideerne bag sprogfestivalen. Deltagerne skal lære hinandens sprog og kultur gennem aktiviteter og ved at være sammen.

Så de sang versene på skiftevis dansk og tysk.

Alfred gik i stå

Alfred sidder sammen med sin mor Christina og sine to søstre, Beatrice på 12 år og Astrid på 15 år.

Han går straks i gang med at tælle på tysk. Stille, langsomt og koncentreret begynder han: eins, zwei, drei,... Det går fint, indtil han når til ni, der går han i stå.

Med et lille smil kigger han op på sin mor. På hans løftede øjenbryn og et lille smil kan hans mor se, at han gerne vil have hjælp.

Hans mor kommer ham til undsætning.

- Neun, siger hun.

Alfred, der stadig har sin sixpence på, fortsætter. Neun, zehn.

Feriebarn

Christinas mand, der er håndværker, er hjemme i Ringsted for at arbejde.

Familien kender lidt til Sydslesvig i forvejen. De har nemlig nu i et par år været vært for et feriebarndag fra Sydslesvig, så derfor vil de gerne lære lidt mere om Sydslesvig, inden deres feriebarndag kommer næste gang.

- Jeg vil også meget gerne lære meget tysk, det er nemlig rigtig sejt at kunne tysk, skynder Astrid på 15 år sig at tilføje.

Anden gang

Sprogfestivalen begyndte torsdag i sidste uge med en fælles velkomst i salen på Christianslyst. Lærerne præsenterede sig. Der blev skrevet under på, om man gav tilladelse til at blive fotograferet, og man fik en orientering om, hvad de forskellige aktiviteter kunne byde på.

Det var Kirsten Rykind fra Grænsesefforening, der bød velkommen.

- Det er anden gang, vi afholder denne Sprogfestival.

Vi har valgt at kalde det en sprogfestival, for det skal være en anden måde at være sammen og lære hinandens sprog på, siger hun.

Rundt ved bordene sidder de 62 deltagere, der enten er i familie med hinanden eller kommer enkeltvis, fordi kurset lyder spændende. De fleste kunne dansk og enkelte mest tysk. Geografisk er både Danmark og Sydslesvig godt repræsenteret.

- Ideen er også, at vi nordfra og syd fra skal lære hinanden at kende og knytte bånd hen over grænsen, siger Kirsten.

Børn og voksne var sammen på tværs af alder og køn på efterårets Sprogfestival på Christianslyst i oktober. Gennem samvær og aktiviteter stiftede familier fra Danmark og Sydslesvig bekendtskab med hinandens sprog og kultur.

Der var to kurser med navnet »Tandemkursus Dansk Tysk: Det var Walter Paulsen, der stod for den. Her foregik undervisningen med udgangspunkt i den enkelte persons hjemsted og traditioner. Dem skulle de så lære at formulere på det, der var deres fremmedsprog.

Om det kom de til. Inden længe stod samtlige deltagere i en stor rundkreds og dansede og sang under ledelse af Kirsten Futtrup.

- Hej med dig, hvad hedder du?

Jeg hedder Theve. Hvor bor du? Jeg kommer fra Husum... Sådan når alle 62 deltagere at præsentere sig og fortælle hinanden, hvor de kommer fra. Derefter er der en fællessang på dansk og på tysk.

Først sang de på dansk: Højt på en gren en krage.

Derefter den samme sang på tysk: Auf einem Baum ein Kuckuck saß.

Tælle blyanter

Det var det bærende princip på kurset. Aktiviteter der sprogligt knyttede leg og læring sammen. Det gjaldt for fremstilling af lanterner, det gjaldt for skattejagten, fremstilling af sæbe, naturvandring i skoven og sprogværkstedet.

Når man skulle tælle, blev man bedt om at gå ud for at tælle hvor mange blyanter, der er i skulpturen med blyanter. Og det skete automatisk på dansk og på tysk.

Talemåder

Danskundervisningen med Walter i klasselokalet var ingen undtagelse. Her var der fremstillet undervisningsmateriale, der lærte de dansk-talende deltagere tyske vendinger og talemåder og tysktalende deltagere danske vendinger og talemåder.

Samtidig lærte alle deltagere om de steder, de kom fra.

- Og så er der den danske høflighed. Tak. Ja tak, nej tak, selv tak, tak for mad, tak for kaffe, tak for sidst tak i lige måde. Danskerne siger altid tak.

- Det betragtes som uhøfligt, hvis man ikke takker, siger Walter til de godt 15 kursister, der sidder rundt om bordet.

Morgenbordet igen

- »Har du såvet godt« spørger Jenny Julia om.

Julia og Jenny er begge fra Egernførde. Julia er kommet lidt for sent til morgenmadsen.

- »Ja min mand har ikke vågnet mig«, svarer Julia.

- »Er det sin opgave« spørger Jenny.

- »Ja, selvfølgelig« svarer Julia.

De to mødre har børn i dansk børnehav og skole. De er ikke vokset op med dansk, men de har besluttet, at de vil bruge det danske sprog sammen.

- Der tilbydes bare for lidt dansk kurser, der har med mindretallet at gøre, derfor er vi her, siger de.

Jenny og Julia har ingen problemer med at definere forskellen mellem danskere og tyskere.

- Tyskerne er høflige og danskerne er afslappede, siger de samstemmende og smiler.

Godt 60 kursister havde meldt sig til Familie-sprog-festival med tandemprogkursus dansk-tysk. Tandem er en indlæringsform for sprog, for personer med forskelligt modersmål. Man skal arbejde parvis sammen for at lære hinandens sprog og talemåder.

Georg Buhl

Rejsegilde i Satrup

Byggeri

Nyt dagtilbud bliver til takket være ekstrabevilling fra Sydslesvigudvalget.

Hvis alt går efter planerne, kan den danske børnehave i Hostrup efter sommerferien flytte ind i den nye institution ved siden af Satrup danske Skole. I den nye Straup Daginstitution vil der være plads til op til 49 børn i en vuggestuegruppe, en børnehavegruppe og en aldersintegreret gruppe.

I sidste uger blev der holdt rejsegilde og mange mennesker, blandt dem de børn, som snart skal flytte ind, var kommet for at få sig et første indtryk af de nye rammer både indefra og udefra.

Den daginstitution, som vicelederen i Skoleforeningens tekniske af-

deling, Thomas Heyer, har tegnet, er præget af mest mulig åbenhed samt mulighed for at ændre på rummene og inddrage gangene ved hjælp af skydevægge.

Thomas Heyer skønner, at hele byggeprojektet, inklusiv et forningslokale til hele mindretallet, kommer til at koste 2,3 millioner euro.

Skoleforeningens dagtilbudschef Petra von Oettingen sagde, at det nye dagtilbud er blevet finansieret med penge fra forskellige sider:

- Det er egne midler, tilskud fra kredsen og kommunen, og som noget helt særligt har Sydslesvigudvalget for første gang givet ekstra tilskud på Vuggestueområdet, så projektet kunne føres ud i virkeligheden. Det er rigtig dejligt, for der er hårdt brug for flere dagtilbudspladser her i Angeln, sagde Petra von Oettingen.

Håndværkerne drak på dagtilbuddets fremtid.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Jubilæerne i 2018: Erik Andresen, Michael Kopf, Petra von Oettingen, Henry Bohm, 40 års jubilæren Susanne Jensen, Werner Schubert, Holger Johannsen, Per Wietz og Morten Meisner.

Trofast tjeneste i Skoleforeningen

Ansatte

Jubilærer blev fejret for deres mangeårige indsats.

I starten af november blev der holdt en lille sammenkomst på Ungdomskollegiet med de ansatte i Skoleforeningen, som i år har 25 års eller 40 års jubilæum.

- Det er mig personligt hvert år en glæde at få lov til at være med til denne sammenkomst på byens bedste hemmelige spisested. Sådan åbnede Skoleforeningens formand Udo Jessen en hyggelig aften.

Han kastede i sin tale et blik tilbage på alt det jubilæerne har oplevet i deres ansættelsestid: sprogdebatter, identitetsdebatter og pædagogiske ideer, der kom og gik.

- Skoleforeningen er på dagtilbuds- og skoleområdet i permanent forandring og nogle gange med høj hastighed, og dette gælder især de sidste 15 år. Derfor er

“ Kontinuitet giver sikkerhed, erfaring, overblik og mulighed for at sætte ting i relation.

Udo Jessen,
formand for Skoleforeningen

det dejligt, at der er kontinuitet på medarbejderstaben. Kontinuitet giver sikkerhed, giver erfaringsviden, giver overblik og mulighed til at sætte ting i relation i et helt andet omfang, end hvis der hele tiden ville være stor fluktuation på arbejdspladsen, sagde Udo Jessen.

Det er et stort arbejde, der hver dag bliver udført rundt omkring i Skoleforeningen, uafhængig hvor i

systemet man er ansat.

- Vi værdsætter jeres arbejde højt og er meget bevidste om det engagement, der vises. Det er jer, der giver skoleforeningen et ansigt ud ad til i jeres daglige møde med børn og forældre. Det er jer, der skaber tryghed og trivsel, der hvor I arbejder, sagde Udo Jessen.

- Gode miljøer har vi på alle vores 43 skoler og alle vores 57 daginstitutioner, og det er mennesker som jer, der skaber dem. I står for trivsel i skoleforeningen og har gjort det i mange år. Det er ikke rigtigt, at skov, strand, en flod, institutionens alder og beliggenhed har noget med tryghed og trivsel at gøre eller garanterer en bedre pædagogik, - det er kun mennesker, det er pædagoger og lærere, der giver tryghed og trivsel - ikke mursten, sagde han.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Sundhedstjenesten var blandt de organisationer, der gav rådgivning.

Vigtigt oplysnings- tilbud til de unge

Unge

Messe og workshops om emner som misbrug, vold og sociale medier.

Op imod 40 organisationer og institutioner, som til dagligt arbejder med unge, var forleden samlet til en messe i Flensborg, som handlede om prævention.

»Hast du Stress« inviterede 7. og 8. klasserne i Flensborg til en oplysningsdag, hvor de unge kunne informere sig om de mange tilbud, der findes fra vidt forskellige udbydere med 1 et bredt udvalg af emner. Samtidig kunne de unge deltage i workshops med emner som misbrug af stoffer, diskriminering, vold, sociale medier, kærlighed eller computerspil.

Mette Lorenzen var på messen sammen med en 7. klasse fra Jens Jessen Skolen i Flensborg.

- Det er et meget intensivt forløb. Vi har været til en workshop om at

være på nettet og hvor stressende det kan være for den enkelte altid at være på, siger Mette Lorenzen. Hun synes rigtig godt om messen og kan mærke på de unge, at de er meget interesserede.

Stort tilbud

Helle Wendler fra Dansk Sundhedstjeneste har den samme oplevelse.

- Vi rådgiver på messen om emner som stresshåndtering, puberteten og narkoprævention, fortæller hun.

Det er især den mangfoldighed, messen byder på, som de unge synes er spændende.

- Vi har haft en forventning om at høre noget om stress, fortæller Mia og Levke. De to piger er forbavset over, hvor mange forskellige tilbud der faktisk er i Flensborg.

- Jeg har lært og hørt rigtig meget om fordomme og diskriminering, fortæller Levke.

Her kan du købe Flensborg Avis i løssalg:

Hier können Sie Flensborg Avis
im Einzelverkauf erwerben:

Julekalender
med fine gevinster
fra den 1. 12. 18

Jens Jürgensen

Sabine Bossen

Petra Lau

Sofie Lebus

Flensborg/Flensburg:

Am Bundesbahnhof, Bahnhofsbuchhandel/Kiosk
Am Friedenshügel 39, Team Tankstelle Voß
Am Ochsenmarkt 39, Lotto Post Tabak
Angelburger Str. 76, NordwestLotto
Apenrader Str. 109, Oil Tankstelle
Flurstr. 28, Förde-Kiosk
Holm 7, Valora Hold (Karstadt)
Holm 37, Hugendubel Buchhandlung
Holm 57/61, Wolsdorff Tobacco
Langberger Weg 4, CITTI Märkte
Marienallee 60, Star Tankstelle
Mürwiker Str. 120, Shell Station
Ochsenweg 69, Voss/Rewe
Osterallee 207, Oil Tankstelle
Schleswiger Str. 130, Real/Teckenburg
Schottweg 94, Famila
Südermarkt, Kiosk Am Südermarkt
Wittenberger Weg 19, Flensborg Avis

Lyksborg/Glücksburg:

Flensburger Str. 15 B, Oil Tankstelle Winkler

Harreslev/Harrislee:

Industrieweg 4, SB Tanktreff
Süderstr. 69, Trojaner

Hanved/Handewitt:

Scandinavian-Park 13, Scandinavian-Park Petersen
Wiesharder Markt 11, Bäckerei Hansen

Hürup/Hürup

Hauptstr. 2, Edeka

Jaruplund/Jarplund:

Europastr. 82, Edeka Neumann

Store Vi/Großenwiehe:

Hauptstr. 2, Edeka Lawrenz

Oversø/Oeversee:

Bundesstr. 36, KARO-Tankstelle

Satrup

Hans-Redlefsen Str. 6, Detert

Skovlund/Schafflund:

Hauptstr. 61, Aral-Tankstelle

Slesvig/Schleswig:

Stadtweg 22, Buchhandlung Liesegang

Rendsborg/Rendsburg:

Schiffbrückenplatz 17, Buchhandlung Liesegang

Husum:

Krämerstr. 12, Buchhandlung Liesegang

Læk/Leck:

Hauptstr. 51, Neli's Schmökerecke

Nibøl/Niebüll:

Ostring 59, UniTOL-Station

Sønderløgum/Süderlügum:

Hauptstr. 4, Tankstelle ELAN

Vesterland/Westerland:

Friedrichstr. 7, Badebuchhandlung

Padborg/Pattburg:

Bovvej 9, SuperBrugsen

FLENSBOURG AVIS